

Karel Ditters z Dittersdorfu

Tento německý skladatel byl v mládí houslistou a zpěvákem. Vzdělání nabyl podporou prince Josefa Friedricha Sachsen – Hildburghausena, v jehož kapele byl od 12-ti let zpěvákem, pak houslistou, a jehož vlivem se stal v roce 1759 členem orchestru dvorní opery. V kompozici byl žákem dvorního kapelníka Giuseppe Bonno. Spolu s Ch.V.Gluckem podnikl roku 1761 cestu do Itálie, kde vynikl jako houslový virtuos. Po roztržce s intendantem dvorní opery hrabětem Václavem Sporckem byl v letech 1765 – 1769 kapelníkem u biskupa Adama Patačice ve Velkém Varadíně, kde mj. vzniklo scénické oratorium Isacco a první buffa Amore in musica. Téměř polovinou svého života je Dittersdorf spjat s naším Slezskem. V letech 1770 – 1796 byl kapelníkem vratislavského arcibiskupa hraběte Filipa Schaffgotsche na zámku Jánský Vrch v Javorníku. Nejprve jako host v zimních měsících, pak však trvale až na časté výjezdy, hlavně do Vídně. Pověřován byl většinou pouze titulárními úředními funkcemi, jako např. vrchní lesmistr knížectví Nisského, hejtman frývaldovský, viceprezident zemského soudu na Jánském Vrchu, důlní hejtman ve Zlatých Horách apod. Důkazem přízně, kterou byl v této době zahrnován je udělení šlechtického titulu roku 1773. Pro zámecké divadlo napsal 11 buffo oper, skládal symfonie, koncerty aj. Jeho hlavní díla však byla určena Vídni: singspiely, z nichž nejdůležitější je “Diktor und Apotheker” a “Hieronymus Knicker”, oratoria “Ester”, “Giobbe” a “David”, který se dochoval ve zlomcích. Ve Vídni též s velkým úspěchem provedl 6 symfonií podle Ovidiových Metamorfos. Bohužel se K.Dittersdorf nedokázal přizpůsobit daným finančním podmínkám, neustále rostly jeho dluhy a nakonec byl donucen okolnostmi k podezřelým obchodům s pozemky. To narušilo důvěru biskupa Schaffgotsche, Dittersdorf musel v roce 1794 opustit dvůr na Jánském Vrchu a ztratil většinu svých úřadů. Po Schaffgotschově smrti byl jeho nástupcem penzionován a byl mu přiznán malý důchod. Pro své dluhy se dostal do obtížné situace, ze které ho zachránilo pouze pozvání hraběte Stillfrieda k přestěhování na zámek v Červené Lhotě. Trápen chorobami a zrakovou slabostí, jež se stupňovala k úplnému oslepnutí, pilně komponoval věci, o něž se nikdo nezajímal. Poslední jeho dokončenou skladbou byl sngspiel “Die lustigen Weiber von Windsor”. Dva dny před smrtí dokončil diktát své autobiografie, kterou zapsal jeho syn. Jeho velmi rozsáhlá tvorba se vyznačuje lehkostí, plynulostí a snadnou přístupností. Často se jí však nedostává hlubšího propracování. V mládí u něj rozhoduje italský vzor, později je patrné působení klasicistního vídeňského vzoru, jehož vrcholů však nedosahuje. Napsal přes 40 oper, několik oratorií, několik mší a kantát, 26 divertiment, serenád apod., 35 koncertů, smyčcová kvinteta a kvarteta, tria, houslové sonáty a mnoho skladeb klavírních. Z jeho 120 symfonií bylo 12 napsáno podle Ovidiových Metamorfos, pouze 6 je však dochováno.